

selighed ved at underkaste sig de Konsekventser, der kunne udtrages deraf.

Vissen: Jeg begjærede Ordet i Anledning af den Forhandling, som fandt Sted angaaende det foreslaaede Budget for det kongelige Theater, idet jeg nemlig har havt en Del Andel i Redaktionen deraf og ønskede at sige nogle Bemærkninger til de Indvendinger, der her ere blevne gjorte derimod. Jeg ønskede imidlertid at forudsikke nogle Bemærkninger om det Thema, som jo nærmest har beskæftiget os i Aftensmødet, nemlig om de under Stiftsmidlerne midlertidig indtagne Udflugt fra de store Præstefald. Det er mig nemlig tydeligt, at der med Hensyn til Betydningen af dette Spørgsmaal er en ikke-ringe Misforstaaelse til Stede. Det er reist under meget forskjellige Benævnelser, og under disse forskjellige Opfattelser. Der er nemlig blevet talt dels om Stiftsmidlernes Inddragelse paa Finantsloven, dels endogsaa om Lændernes Optagelse paa Finantsloven; men det er jo klart, at ingen af disse Ting her foreligger. Vi ere jo ganske vist, som ogsaa den ærede næstsidste Taler (Hørup) gjorde opmærksom paa, Alle enige om, at de saakaldte kirkelige Midler i Virkeligheden ere Statsmidler, og at de altsaa retlig for længe siden burde have været optagne paa Finantsloven og faaet deres Plads der ved Siden af de derpaa optagne Bispetender. Dette er nu ved Lændernes Ugunst ikke slet, og det Forhold, der fandt Sted før 1848, er blevet fortsat. Man har fundet sig deri; man har stiltiende fundet sig i den faktisk bestaaende Ordning; for saa vidt er der ikke fra nogen Side blevet rørt derved. Det er ikke sjældent, at der her i Folkethinget har været reist Spørgsmaal om, hvorvidt det ikke vilde være rigtigst strax at gjøre Skridt til Optagelsen af Lænderne paa Finantsloven, og ogsaa i Aften er det blevet gjort gjældende, at netop den nuværende ærede Kultusminister har været med til et saadant Forsøg. Disse Forsøg ere dog stadig blevne opgivne, og man har ladet det bero ved den bestaaende Tilstand, dog ikke anderledes, end at det fra alle Sider blev anerkjendt, at det er et Forhold, der foreløbig ikke burde røres ved. Det var imidlertid den nuværende ærede Kultusminister forbeholdt at gjøre et Indgreb i den stiltiende anerkjendte Tilstand, idet det er ham, der for to Aar siden begyndte paa en ny Praxis overfor dette hele Forhold; thi medens der jo gjentagne Gange, saa vidt jeg veed, hvert eneste Aar siden 1849 var foretaget Forandringer med Hensyn til Benyttelsen af Lænderne indenfor de vedkommende Pastoraters Grændser, slog den nuværende Minister ind paa en ny Vej, idet han søgte at skabe Fonds af indtagne Lænderdele og forbeholdt disse Fonds en senere Anvendelse. Det var overfor dette specielle Tilfælde, at man i Fjor i Folkethinget vilde gjøre en Indsigelse. Medens

man i Fjor havde indskrænket sig til i Betænkningen at nedlægge en Protest derimod, ønskede man fra Folkethingets Side ifjor at gjøre et yderligere Skridt mod denne Fremgangsmaade, og da navnlig saaledes, at man vilde sikkre sig imod, at der foretoges en yderligere Disposition over disse Midler end den, der for saavidt allerede havde fundet Sted ved selve Inddragningen. Dertil og udelukkende dertil sigtede det Forslag, der var opstillet her i Fjor, og som da gav Anledning til den megen Strid. Naar det derfor her er blevet fremstillet, navnlig af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup), som om deri laa noget meget Mere, som om derved tilsigtedes opnaaet, — jeg vil ikke sige en ny Retstilstand, men i alt Fald en ny finantsiel Tilstand, nemlig Optagelsen af disse Midler paa Finantsloven, kan jeg for mit Vedkommende, for saa vidt jeg har taget Del i hele denne Sags Behandling, ikke give ham Ret deri. Meningen dermed har været, at man vilde foretage et Skridt til fornøden Reservation overfor den Fremgangsmaade, som er bleven udvist fra den ærede Ministers Side. Vi mente da, at dette skete paa den naturligeste Maade derved, at de Midler, som paa denne Maade ere indtagne af den høitærede Minister, bleve optagne paa Finantsloven. Det var et naturligt Svar paa Tilfælde. Imidlertid blev dette Forslag saaledes opfattet, navnlig i det andet Thing, og ogsaa benævnt saaledes, at man mente, at deri skulde ligge, hvad man kaldte en Sekularisering af de kirkelige Midler, altsaa en virkelig og endelig Inddragning af større eller mindre Dele, som altsaa vilde forudsætte en yderligere Inddragning og medføre Lændernes Optagelse paa Finantsloven uden nogen forudgaaende særlig Beslutning. I Fællesskudvalget i Fjor søgte man fra vor Side at gjøre gjældende, at saaledes kunde dette Forslag ikke opfattes, og der var fra enkelte Sider hos vore Modstandere ogsaa en Tilbøjelighed til at gaa ind paa denne vor Betragtningssmaade, ja, der have de sig Røster for, at det vilde være rigtigst at foretage et eller andet Skridt i den Retning og med det Siemed, som vi tilsigtede. Jeg tror, at, lige saa vist som den Fremgangsmaade, som den ærede Minister har benyttet, ikke har fundet Billigelse fra Nogens Side, lige saa vist vilde der ogsaa i Fjor i Fællesskudvalget være blevet tilveiebragt et Forslag af lignende Beskaffenhed som det, der her foreligger, dersom ikke politiske Hensyn havde stillet sig i Veien. Jeg skal her indskyde den Bemærkning, at, naar man saa ofte retter den Beskyldning mod den Side af Thinget, hvortil jeg hører, at vi handle af politiske Hensyn i en uberegtiget Grad, saa tror jeg, at denne Beskyldning kan med fuldt saa megen Føje vendes mod den modsatte Side. Har der fra nogen Side været optraadt og handlet af politiske Hensyn i de sidste Aar, saa tror jeg nok, at det har fuldt saa meget været fra den sidstnævnte Side som fra vor.